

Kaltsust vaibaks

Vaiba kudumisel või heegeldamisel on kõige töömahukam osa kaltsu lõikamine. Kui vähegi kannatust, tasub alati valmis lõigata suurem kogus materjali, nii saab ka värve omavahel paremini sobitada. Arvestama peab, et lõikamisel tekib palju peenikest riidepuru, seetõttu on seda tööd väga hea teha õues. Lõikamisel on tark kanda põlle ja tööriideid.

Lõigake varrukas eseme küljest ära, samuti eemaldage mansett.

Seejärel lõigake nii, et varruka üks serv jääb 2–3 cm ulatuses lõikamata.

Kui varrukas on sarnaselt lõpuni lõigatud, lõigake esimene ring lahti.

28. juuli Targu Talita lugu taaskasutatud kangast kaelaehetest tekitas ühel meie lugejal mõtte, et samast materjalist võiks ju ka vaibakesi heegeldada. Sellega seoses tekkis tal aga mitu küsimust.

- Kui laiad ribad tuleks lõigata ja kas parem on diagonaalis, lõime või koe suunas?
- Kas jätkukohad käsitsi õmmeldes ühendada või vaheliti sisse heegeldada?
- Kas ühte vaipa heegeldades võib kasutada eri materjale, nt puuvill, villane, fliis, trikootaaz, isegi vanad paksemad sukkpüksid? Või hakkab rohkem mõju avaldama just värvide kokkusobitamine ja vaiba kasutamise koht (kas karedam või pehmem)?
- Milline võiks olla heegelnõel?

Vastab

PILLE HERMANN

Esmalt tuleb vaibaks lõigatav materjal pesta ja vajadusel harutada. Õmbluse kohad, mis enamasti on paksemad, võib välja lõigata, liiati kui plaanis vaibakudumine ette võtta heegelnõela või varrastega.

Kui materjali on rohkem lõigatud, võib need sorteerida, s.t panna trikootaaz, puuvill jne eraldi ning kasutada neid eri esemete tegemisel. Kel vaba aega ohrtralt käes ning soov saada kindlas toonis vaipa, võib materjali ka ise värvida. Nii saab põneva üleminekuga vaiba, kuna eri materjalid värvuvad erinevalt – mis võtab rohkem värvi sisse, mis vähem, kuid üldtoon on üks.

Kaltsu lõikama asudes tuleb arvestada materjali paksusega. Kui tegu on õhukese kangaga, tuleb ka ribad laiemad lõigata. Lõigake lõime- või koesuunas.

Oluline on arvestada, et ühte vaipa ei satuks risti või diagonaalselt lõigatud ribad, sest need venivad erinevalt ja siis on tagajärg see, et vaip hakkab lakkima.

Vaibamaterjali valimisel peab arvestama ka sellega, millisesse olme-ruumi plaanitakse vaip teha.

Villastest esemetest vaip saab pehme ja soe, see sobib kas magamis- või elutuppa. Esikusse, kus käiakse ka välisjalanõudes, on otsustav teha tugevama materjalist vaip, näiteks kulunud teksaesemetest või puuvillasest, mis ei ole väga kantud. Eluruumides võiks tehiskiuude vältida (naiste sukkpüksid) või siis kududa neid vaipa vahetripudena.

Vaibamaterjaliks on kõige sobilikumad trikooesemed: T-särgid, dressid, laste sukkpüksid jms. Enne kui eseme lõplikult ära viskate, tasub kaaluda, kas seda kannataks ehk kaltsuvaibas kasutada.

Ribade lõikamisel jälgige, et ühenduskohti tekiks võimalikult vähe. Nii näiteks võib varrukaid lõigata ringiratast. Kandilisi riidetükke lõikama asudes on kaval kandilised nurgad enne ümaraks lõigata, nii saab neidki tükke ringiratast lõigata. Samuti on võimalik suuri kangastreid edasi-tagasi lõigata.

Keskmiselt on riideriba laius 0,5–1,5 cm. Teksariidest ribad võiksid olla vähem kui 1 cm, trikool keskmiselt 2 cm, puuvillasel samuti 2 cm. Kui kogemust napib, on enne suuremat lõikamist kasulik lõigata eri materjalidest mõned ribad ning proovida kudumist või heegeldamist, nii tekib käele vilumus, kui laiu ribad lõigata.

Materjalist sõltub ka heegelnõela või varraste valik, enamasti sobivad nr 8–10. Kui valmis eseme servad tunduvad liiga laiad, kipuvad lainetama, on soovitatav serva viimased read teha number või paar väiksema heegelnõelaga.

Korraliku tihedusega ning tugevalt kootud või heegeldatud kaltsuvaipa võib pesta pesumasinas; kui vaip pole väga suur, saab selle töö ka käsitsi ära teha.

Samuti on kasulik vaipu aeg-ajalt tolmuimejaga puhastada.

Kuduma ei pea vaid põrandavaipu, võib proovida seinavaipu, peenemast materjalist laudlinu, diivanipatjadele katteid, käekotte, väiksemaid topse või korvikesi, kus saab esemeid hoida. Kes soovib oma kodu moodsalt sisustada, võib proovida vaiba teha hoopis pabernõõrist. Selline vaip on eelkõige kaunistav, mitte niivõrd soojendav.